

utóbbi helyen volt egykor a magyar tü-zérség ágyuállása. Ide látogatott az isaszegi csata alkalmával *Kossuth La-jos* is, ezt a történelmi tényét a temp-lom oldalán örökítették meg, *Petőfi Sándor* emlékével együtt. A lengyel lé-gió 200 hősi halottal áldozott akkor a magyar szabadságért. A koszorúzás al-kalmával az isaszegi általános iskola úttörő énekkara lengyel szabadságdalt adott elő.

A közeli Szentgyörgypusztán folyta-tódott az emlékezés virágainak elhelye-zése, ott, ahol egykor 52 fakeszt je-

lezte az 1849. április 6-i isaszegi csata megkezdésekor rohamban elesett és el-temetett magyar honvédek sírhantjait. 1922 óta hatalmas betonkereszt emlé-keztet az elesett hősökre.

Isaszeg felett magaslik a csata em-lékműve, a zászlótartó honvéd szobra. Innen támadták a császári tüzérség ágyállásai a magyar csapatokat, de a honvédek rohammal elfoglalták s rövi-desen a magyar tüzekek támogatták in-nen a döntő rohamot. A szobor talap-zatára virágot helyeztek el.

A katonapallagon, ahol *Klapka* hon-védei először ütköztek össze az oszt-rák sereggel, magyar és lengyel szá-zadok harcoltak egymás mellett. A csa-ta után itt temették el az elesetteket. Ennek emléke az ismeretlen lengyel ka-pitány és a Lenkey huszárokat haza-indító *Harsányi Bálint* sírja, amelynek koszorúzásánál *Szatmáry Zoltán*, az isa-szegi falumúzeum vezetője emlékezett meg a történelmi eseményről. Beszéde után az úttörők magyar katonadalt énekeltek.

Az ünnepi délelőtt méltó befejezése-ként 20 somcsemetét ültettek el a hon-védsírok előtt. Három évvel ezelőtt *dr. Szele Lajos* hozta a magokat a *koltói somfáról* s azokat az isaszegi erdészek féltő gonddal kis cserjékké nevelték. A somcsemeték elültetésének ünnepi aktusa előtt *dr. Kovássy Zoltán* ismer-tette a két szabadságharc emlékét ör-ző *koltói Petőfi somfa* történetét. Utalt a hagyományra, amely szerint a som-csemeté még *II. Rákóczi Ferenc* sza-badságharca alatt került Koltóra. A beszédet követően a küldöttségek tag-jai a honvédsírok mellett elültették a somcsemetéket.

K. Z.

Honismereti munka a gyöngyösi főiskolán

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Gyöngyösi Mezőgazdasági Főiskolai Ka-rán 1974 óta tevékenykedik a honisme-reti-helytörténeti tudományos diákkör. Bár a főiskola arculata, szakképzése mezőgazdasági jellegű, évről évre még-is vannak olyan hallgatók, akik sza-bad idejüket történelmi, helytörténeti búvárkodással töltik: felfigyelnek szü-lőföldjük múltja vagy közelmúltja ese-ményeire, önálló vizsgálódásokkal bő-vítik helyi és általános történeti ismereteiket. Itt, a tudományos diákkörben

további ösztönzést és segítséget kapnak egy-egy időszak részletesebb megisme-résére, dolgozatok készítésére. Levéltári, könyvtári, munkahelyi forrásfeltárá-sal vázlatot vagy részfejezeteket készí-tenek, ezt a diákkörben megvitatják, majd az elhangzott tanácsok figyelem-bevételével pályázati dolgozatot készí-tenek. A diákkör dolgozataival eddig minden évben szerepeltek hallgatók a házi konferencián. Az itteni sikeres dolgozatokat azután az országos kon-ferenciákra küldtük el. Nemcsak örö-

met okozott, hanem elismerést is jelentett nekik az országos bemutatkozás.

Az 1975. évi XII. Országos Tudományos Diákköri Konferencián (Budapest) a következő dolgozatok szerepeltek sikerrel: *Szabó Katalin*: Az ózdi munkásmozgalom 100 éve, *Gránicz Antal*: Szegényparaszti és munkásmozgalmak Szentesen, *Szórád István*: A jász-ladányi Egyetértés Mg. Tsz fejlődése és *Szász Béláné*: A földosztás és a tsz-ek szervezése, fejlődése Jászárokszálláson (a tud. szoc. szemléletben). Az 1977. évi XIII. OTDK-n (Szegeden) pedig *Taba Attila* vett részt A közigazgatás újjászervezése Kőbányán 1945 elején című munkájával. A legtöbb dolgozat

(4) eddig Gyöngyös város történetéből készült, de az ország egyéb vidékének helyi eseményeit is kutatták és feldolgozták már (Jászárokszállás, Pásztó, Kamut, Kisköre, Nyíracsad, Hangony, Putnok, Nagykamarás, Sopron, Pécs, valamint Baranya, Jászágó, Nógrád megye). Az egyik dolgozatot a Dobó István Vármúzeum által, az 1977. évi II. Országos Történeti Pályázat részeként meghirdetett versenyre is továbbítottuk. A diákkör hallgatói részt vesznek a főiskola történeti-helytörténeti archívumának anyaggyűjtésében is. A gyűjtemény egy részéből a múlt év tavaszán kiállítását rendezett a diákkör.

Dr. Misóczki Lajos

Honismereti ismeretterjesztés „fali folyóirattal”

A jászjákóhalmi honismereti szakkör 14 éves története alatt sokféle elképzelést valósított meg a honismereti munka népszerűsítése érdekében. Ezek egyike az általunk „fali folyóirat”-nak nevezett alkotás, amelyet a községi művelődési ház tágas előterében helyeztünk el.

Az elképzelés úgy született, hogy a többi — a művelődési házban működő — csoporthoz hasonlóan mi is létre akartunk hozni egy faliújságot, amelyben mindig beszámolunk legfrissebb eseményeinkről, eredményeinkről. Úgy gondoltuk azonban, hogy ez több lehetne egyszerű tájékoztató táblánál. Így született meg 1975. második negyedében „faliújságunk” első száma. Készítettünk egy 1x1,5 méteres, elől üvegezett, kétfelől nyitható falitáblát. A rajta levő anyagot negyedévenként cseréljük és minden alkalommal más színű papírra helyezjük el a géppel írt tudósításokat, illetve fényképeket. Felirata először a *Honismereti szakkör tájékoztatója* volt, majd a második évtől *JÁSZ-KÜRT* főcímet adtuk neki, utalva a múlt század hetvenes éveiben, jászjákóhalmi diákok által készített könyvnyomatos folyóirat címére.

Kis folyóiratunknak állandó rovatai vannak. *Községünk története* címmel egyoldalas folytatásos cikket közlünk, Másik állandó rovatunk a *Sajtófigyelő*, amelyben a községről az előző negyedévben megjelent cikkek, illetve a rádióban, tv-ben elhangzott műsorok címeit, időpontjait, leelőhelyeit soroljuk fel. Ennek terjedelme az anyagtól függően egy vagy két oldal. *Községünk*

napjain című rovatunkban azokat a személyiségeket mutatjuk be 1—1 oldalon, akik vagy itt születtek, vagy itt éltek, alkottak, s munkájuk révén a községben vagy országos viszonylatban is ismertek voltak. Állandó rovatunk még a *Kirándulásaink*. Szakkörünk több év óta — néha egy évben több alkalommal is — tapasztalatcsereire indul. Jártunk már a megye és a környező megyék múzeumaiban, emlékhelyein és többször felkeressük a járás honismereti szakköreit is. Ezeket a kirándulásokat — többnyire fényképekkel — szintén folyamatosan ismertetjük. *Hírek* rovatunkban kis tudósításokat közlünk a szakkör életének legfrissebb eseményeiről, az elmúlt negyedév eredményeiről. A fennmaradó részt honismereti kiállításaink nyitvatartásával, rendezésével, anyagával kapcsolatos tájékoztatás, illetve fotóanyag tölti ki.

Szerintünk eredményes volt a „fali folyóirat” létrehozása, mivel az a kezdetől napjainkig 11 számot ért meg és megfigyeléseink szerint érdeklődéssel várják a művelődési ház látogatói az újabb szám elhelyezését. Olyan helyen raktuk fel ugyanis, ahol egész éven át sokan megfordulnak, s az intézmény rendezvényei előtt, azok szüneteiben még az egyébként kevésbé érdeklődők is olvassák, mert ténylegés közben fel figyelnek a színes táblára.

Tapasztalataink alapján más honismereti szakkörnek is javasoljuk a honismereti ismeretterjesztésnek ezt a formáját, esetleg továbbfejlesztett változatát.

Fodor István